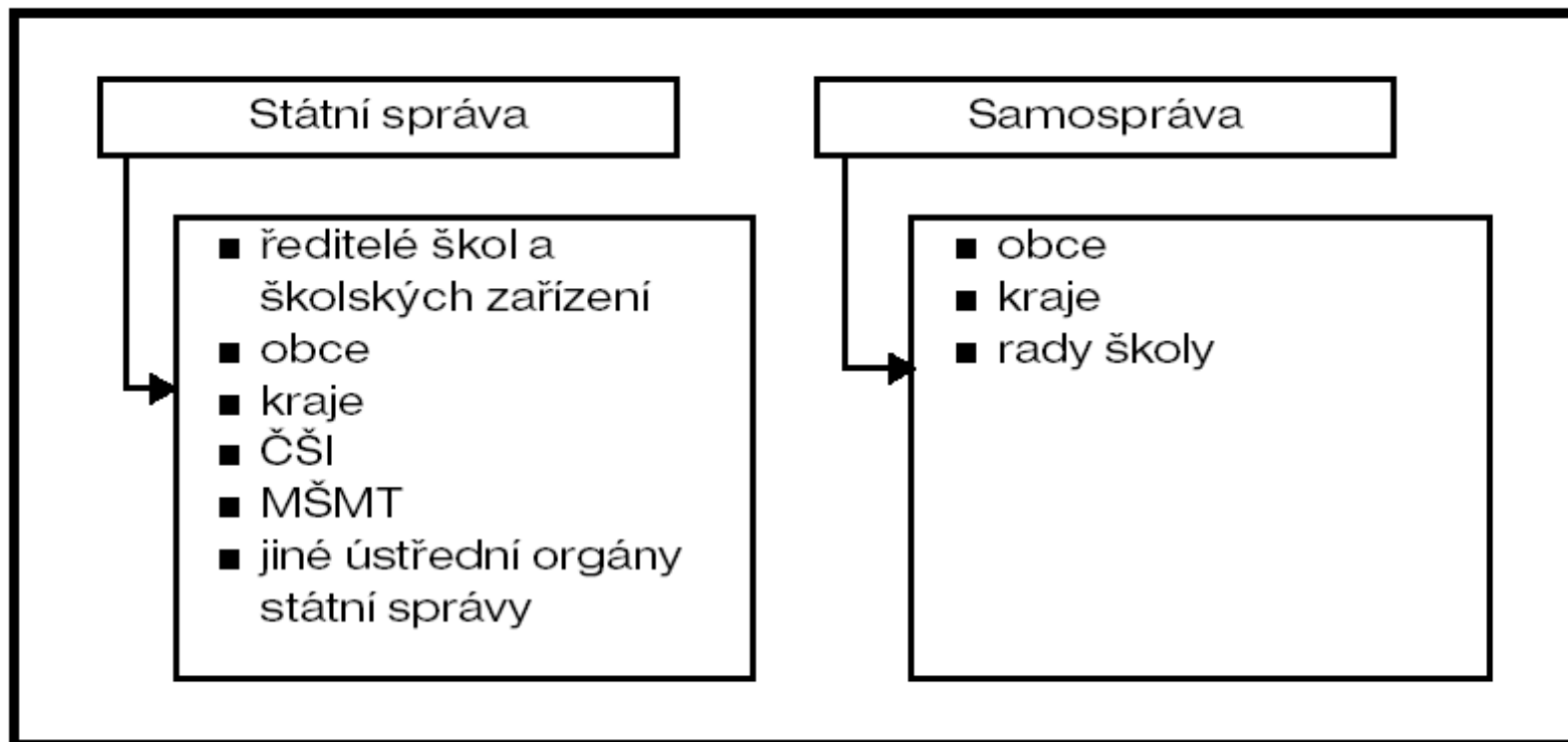

Regionální školství, veřejná
správa, financování
(státní maturitní zkoušky)

Veřejná správa ve školství

MŠMT

- Řídí výkon státní správy
- Připravuje legislativní normy, odpovídá za koncepci, stav a rozvoj vzdělávací soustavy jako celku
- Určuje centrální vzdělávací politiku a celkovou strategii (Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně-vzdělávací soustavy)
- Předkládá výroční zprávu o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy.
- Určuje obsah vzdělávání (RVP) – národní program vzdělávání (politický dokument)
- Pravomoce v oblasti pracovněprávní (vyučovací povinnosti, předpoklady pro odbornou a pedagogickou způsobilost, ředitelé institucí, ústřední školní inspektor..)
- Vede rejstřík škol a školských zařízení

Působnost ÚSC

- Územní samosprávu ve školství vykonávají: obec, kraj.
- Při zajišťování vzdělávání a školských služeb, zejména při zřizování a zrušování škol a školských zařízení dbá obec a kraj zejména:
 - a) Soulad rozvoje vzdělávání a školských služeb se zájmy občanů obce a kraje, s potřebami trhu práce, s demografickým vývojem a rozvojem svého území.
 - b) Dostupnost vzdělávání a školských služeb podle místních podmínek.

Ředitel školy

- Rozhoduje ve všech záležitostech týkajících se poskytování vzdělávání a školských služeb
- Odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň
- Vytváří podmínky pro výkon inspekční činnosti
- Zřizuje pedagogickou radu jako svůj poradní orgán
- Stanovuje organizaci a podmínky provozu
- Odpovídá za použití finančních prostředků
- Předkládá rozbor hospodaření

Školská rada

- Zřizuje zřizovatel (počet členů, jmenování 1/3)
- Funkční období – 3 roky, zasedá 2 x ročně
- Vyjadřuje se k návrhům ŠVP
- Schvaluje výroční zprávu
- Schvaluje školní řád
- Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání
- Spolupracuje na tvorbě koncepčních záměrů rozvoje
- Projednává návrh rozpočtu
- Projednává inspekční zprávy

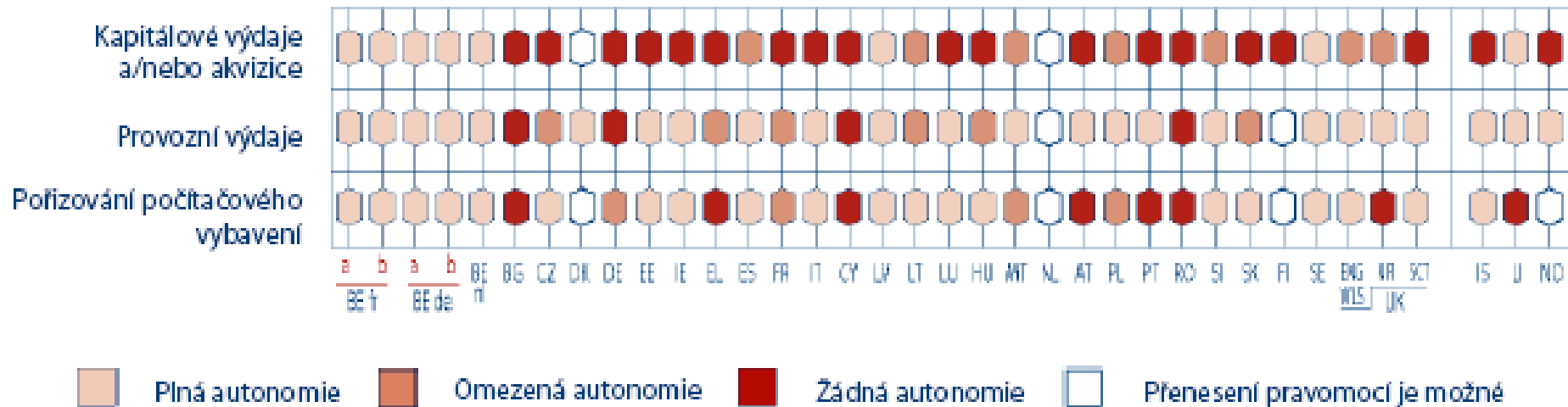
Autonomie škol

- Rozdílný vývoj
- Rozšíření spojeno s politickou otázkou demokratické participace, efektivita správy veřejných prostředků.
- „nová veřejná správa“
- Autonomie škol – nástroj pro zlepšování kvality vzdělávání (pedagogická autonomie)
- Oblasti: výuka, lidské zdroje, správa majetku a finančních prostředků.
- Míra autonomie: 4 stupně

Využívání veřejných prostředků

- Autonomie závislá na kategorii výdajů – provozní x kapitálové
- Školy mají plnou autonomii – Belgie, Lotyšsko, Švédsko (Nizozemsko, Dánsko)
- Školy nemají autonomii – Bulharsko, Irsko, Kypr, Rumunsko,..

**Obr. 2.1: Autonomie škol při využívání veřejných prostředků,
ISCED 1 a 2, 2006/07**

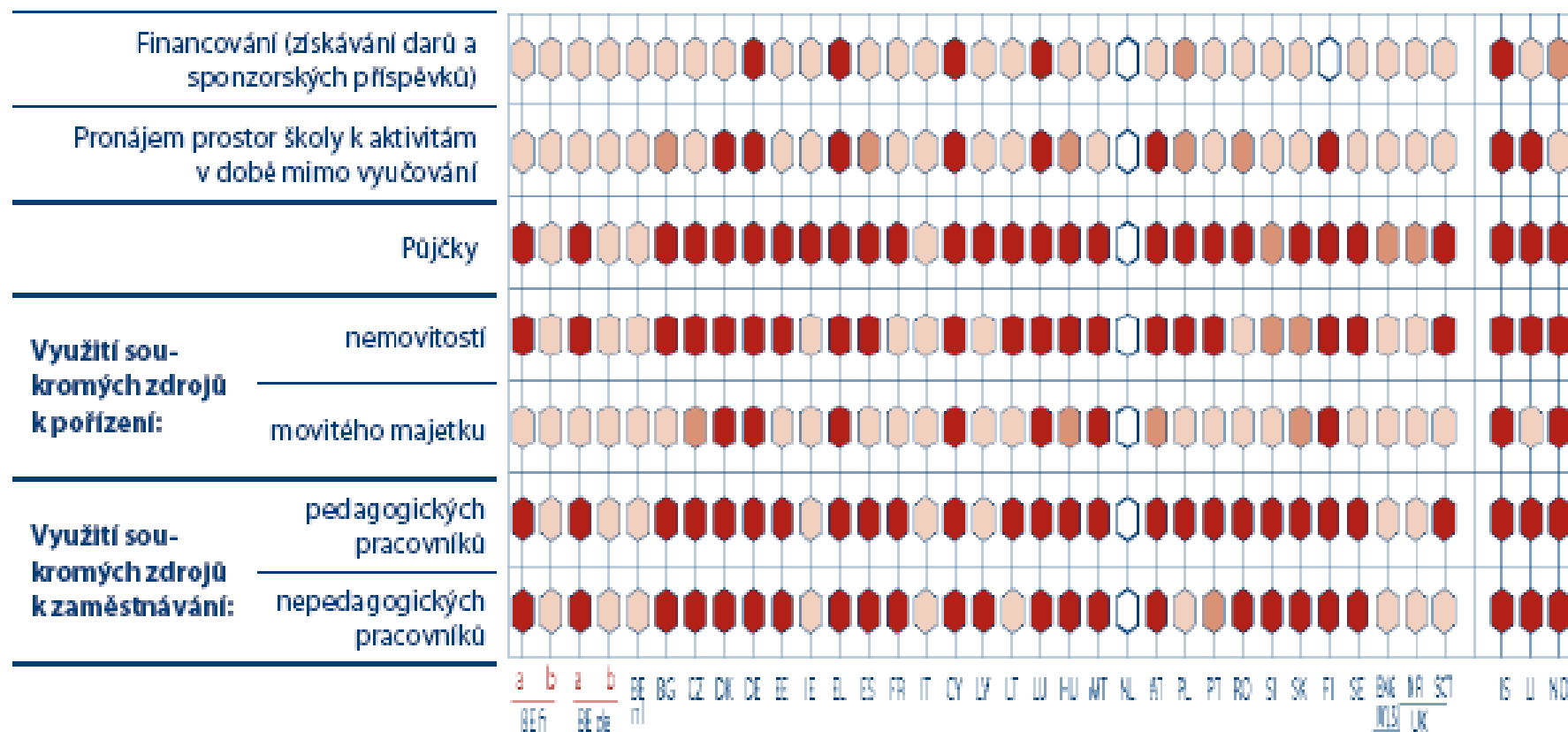

Zdroj: Eurydice.

Získávání prostředků ze soukromých zdrojů

- Autonomní v získávání, omezená volba využití...
- Autonomní – Belgie, Itálie – dary, příjmy z pronájmu, půjčky; Irsko, UK – mimo půjčky
- Není povoleno – Island
- Neautonomní – Německo,, Irsko (1), Francie (1), Kypr, Lucembursko,

**Obr. 2.2: Autonomie škol při získávání a využívání prostředků ze soukromých zdrojů,
ISCED 1 a 2, 2006/07**

Plná autonomie
 Omezená autonomie
 Žádná autonomie
 Přenesení pravomocí je možné

Zdroj: Eurydice.

Lidské zdroje

- Autonomie vůči pedagogickým x nepedagogickým pracovníkům..
- Důsledné vymezení autonomie vůči ředitelům škol
- Ředitelé – Belgie, Slovinsko – plná autonomie
- PP – Kypr, Malta, Irsko (1) žádná autonomie
- NP – žádná - Slovinsko

Kdo ve školách rozhoduje?

- 3 hlavní rozhodovací instance: ředitelé škol, učitelé, řídicí orgán školy
- Oblast financování – ředitelé + řídicí orgán
- Rozdíl v povaze výdajů, zdroje prostředků.

Odpovědnost za výsledky

- Svěřeno nadřízeným orgánům – nejčastěji prostřednictvím inspekce (dodržování hospodaření, ale i kurikulární reformy).
- Odpovědnost orgánům místní správy

Organizace regionálního školství

Příspěvková organizace x školská právnícká osoba

- Rejstřík škol a školských zařízení x rejstřík školských právníckých osob
- Hospodaření
- Majetek
- Tvorba fondů

Preprimární vzdělávání

„Všechno, co opravdu potřebuji znát o tom, jak žít, co dělat a jak vůbec být, jsem se naučil v mateřské škole.“
(Fulghum, 1991, s. 9)

- Zařazení do školské soustavy od roku 1948, poslání výchovné a sociální
- Zařazení mateřských škol mezi školy od roku 2005 (předškolní zařízení)
- Zřizovatel
- Přípravné třídy (2001)
- Jesle (MZ ČR)
- Vytvoření RVP v roce 2001, účinnost 1.3.2005, povinné zohlednění od 1.9.2007

Dostupnost předškolního vzdělávání

- Nejpočetnější typ školské instituce
- 1990 – 95 redukce, prudké snížení 2002/03
- Výrazné snížení jeslí, v roce 2007 – 49 v celé ČR.
- Poslední předškolní rok x přípravné třídy

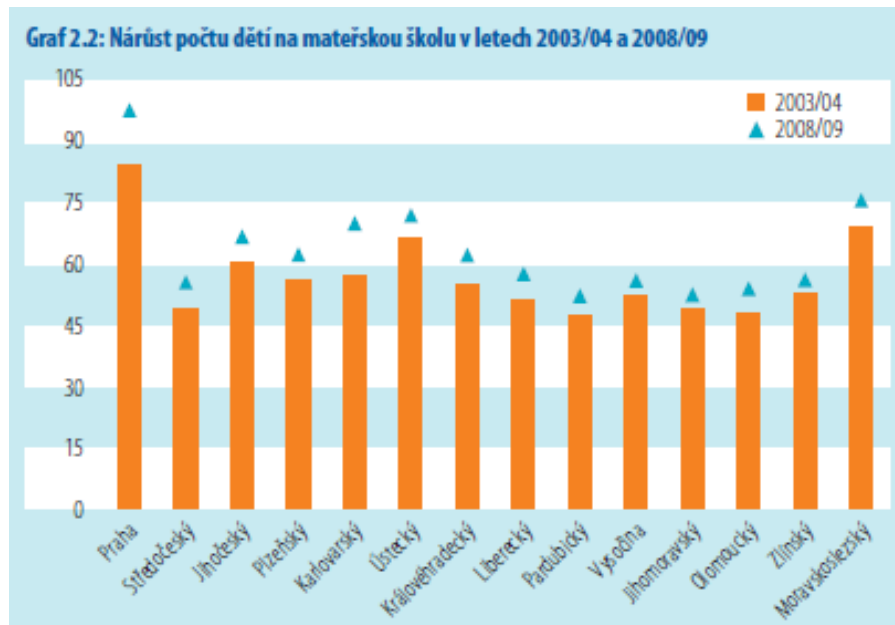
Počet jeslí a počet míst v jeslích (1990–2007)

Rok	1990	1995	2000	2005	2006	2007
Počet jeslí ¹⁾	1 043	207	65	54	48	49
Počet míst	39 829	7 574	1 867	1 671	1 537	1587

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, Síť zdravotnických zařízení. Stav k 31. 12. daného roku.

Dostupnost

- Výrazný převis poptávky nad nabídkou (15 % Praha)
- Lepší příprava pro zahájení docházky.

Podíl soukromých poskytovatelů

Zastoupení soukromých a církevních škol a jejich žáků na jednotlivých úrovních vzdělávání v %

Školy	2006/07				2007/08				2008/09			
	Školy		Žáci		Školy		Žáci		Školy		Žáci	
	soukromé	církevní	soukromé	církevní	soukromé	církevní	soukromé	církevní	soukromé	církevní	soukromé	církevní
Mateřské školy	1,5	0,5	1,1	0,3	1,6	0,5	1,1	0,3	1,7	0,5	1,2	0,3

Základní vzdělávání

- Primární a nižší sekundární vzdělávání
- Plní výchovné i sociální funkce:
mimovyučovací aktivity ve školních družinách a klubech - zájmové vzdělávání, výchovné poradenství, školní stravování.
- Většinou zřizovatel obec, svazky obcí (soukromý subjekt).

Obecné cíle

- Cíle:
- Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci,
- Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.....

Klíčové kompetence

- Souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti.
- Kompetence k učení
- Kompetence k řešení problémů
- Kompetence komunikativní
- Kompetence sociální a personální
- Kompetence občanské
- Kompetence pracovní

Geografická dostupnost

- Velký počet malých škol (31 % méně než 50 žáků).
- (37, 6 % škol tvořena pouze prvním stupněm)
- Malotřídky
- Limit min (17) a max (30) žáků ve škole. V průměru min 10 – 15 žáků na třídu, pokud škola tvoří pouze 1. stupeň

Statistiky

- 1,6 % tvoří školy soukromé, 1 % školy církevní
- 11,04 % žáků plní PŠD na víceletých gymnáziích
- 21,9 % dětí nastupuje na PŠD později než v 6 letech
- Předčasně 1,3 % dětí
- 3,6 % neukončí PŠD
- 433 je vzděláváno v rámci domácího vzdělávání.

Vyšší sekundární vzdělávání

- Odborné vzdělávání převažuje nad všeobecným
- Střední vzdělání (1-2 roky, denní forma, 2C, 3C)
- Střední vzdělání s výučním listem (2-3 let, denní forma, zaměřeno především na praxi, 3C, 30 % populace středních škol)
- Střední vzdělání s maturitní zkouškou (4 roky, denní forma, 3A, 70 % absolventů středních škol)
- Konzervatoře – 6 a 8 leté (5B, 3A)
- Postsekundární vzdělávání – nástavbové studium – střední vzdělání s maturitní zkouškou – 2 roky; zkrácené studium – 1-2 roky denní forma; zkrácené studium pro získání středního vzdělání s výučním listem - 1-1,5

Rámcové vzdělávací programy a vývoj

- 2009/10 – RVP G, RVP GSP
- Od ledna 2009 – projekt „Kurikulum G“ (www.pilotg-gp.cz, www.rvp.cz)
- Střední odborné vzdělávání – ŠVP nejpozději od září 2011
- Redukce oborů (Ekonomika a podnikání)
- Příprava RVP (NUV) pro konzervatoře
- Projekt Kvalita I – nová podoba maturitní zkoušky (2010/2011).

Dostupnost

- Přesun od oborů učňovských ke středoškolským oborům maturitním
- 1989/90 – 1996/97 – nárůst o 854 škol (2100)
- 1997 optimalizace – 1766
- 2006/07 - 1340

Soukromé školy

- Nerovnoměrně zastoupeny (geografické rozmístění, druh školy, obor vzdělání)
- Nejvyšší podíl u vyššího odborného vzdělávání
- Ve středním vzdělávání – $\frac{1}{4}$
- 1990 – novela předchozího školského zákona, od roku 1995 možnost ops jako právní formy, 2005 šps
- Zákon o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením.

Struktura žáků

Počet žáků středních škol a konzervatoří podle úrovně vzdělávání – pouze denní forma vzdělávání, včetně škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

	2002/0 3	2003/0 4	2004/0 5	2005/0 6	2006/0 7	2007/0 8	2008/0 9
Počet žáků ve středních školách bez žáků nižší sekundární úrovně	494 593	497 482	498 279	498 910	498 805	491 111	484 715
Počet žáků středních škol celkem	536 515	539 741	540 793	542 024	541 770	533 940	527 045
z toho žáků v programech:							
- středního vzdělání s maturitní zkouškou (všeobecné) ¹⁾	141 560	142 449	142 647	143 758	145 450	145 447	145 044
...na nižší sekundární úrovni	41 922	42 190	42 514	43 114	42 965	42 829	42 330
...na vyšší sekundární úrovni	99 638	100 259	100 133	100 644	102 485	102 618	102 714
- středního vzdělání s maturitní zkouškou (odborné) ²⁾	221 872	227 401	233 895	239 392	244 106	244 390	245 366
- středního vzdělání s výučním listem ³⁾	150 776	145 860	140 470	135 159	129 551	122 049	114 994
- střední vzdělání ³⁾	2 640	2 547	2 374	2 296	1 852	1 692	1 675
- nástavbového studia	19 667	21 415	21 407	21 419	20 722	20 232	19 847
- zkráceného studia s maturitní zkouškou	x	x	x	x	73	44	50
- zkráceného studia s výučním listem	x	x	x	x	16	86	69
Počet žáků konzervatoří	3 366	3 371	3 366	3 335	3 459	3 411	3 323

Pramen: ÚIV

Úspěšnost v přijetí

Úspěšnost přihlášených v 1. kole přijímacího řízení do denní formy vzdělávání		2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Celkem	Střední vzdělávání s maturitní zkouškou	74,6 %	74,7 %	79,8 %	81,2 %
	z toho víceletá gymnázia	50,5 %	53,6 %	57,8 %	58,7 %
	střední vzdělávání bez maturity	91,6 %	90,5 %	93,1 %	94,1 %
Veřejné	Střední vzdělávání s maturitní zkouškou	74,1 %	74,0 %	79,5 %	80,8 %
	z toho víceletá gymnázia	48,5 %	52,4 %	56,8 %	57,9 %
	střední vzdělávání bez maturity	92,0 %	90,5 %	93,4 %	94,4 %
Soukromé	Střední vzdělávání s maturitní zkouškou	79,8 %	81,4 %	83,5 %	86,0 %
	z toho víceletá gymnázia	72,2 %	65,2 %	68,3 %	65,5 %
	střední vzdělávání bez maturity	87,7 %	90,1 %	90,2 %	91,0 %
Církevní	Střední vzdělávání s maturitní zkouškou	67,8 %	66,7 %	72,3 %	71,3 %
	z toho víceletá gymnázia	58,4 %	59,3 %	61,2 %	62,5 %
	střední vzdělávání bez maturity	92,5 %	95,6 %	96,6 %	92,6 %

Zdroj: Vývojová ročenka školství v České republice 2003/04–2008/09

Vyšší odborné školy

- Poskytují nevysokoškolské terciální vzdělávání
- Vysoká profesní specializace absolventů a dobré uplatnění na trhu práce
- VOŠ realizují veřejné, soukromé a církevní instituce.
- 3/3,5 leté studium
- Studium na všech typech VOŠ je placené
- Ukončení absolutoriem, vyšší odborné vzdělání (DiS.)

Financování regionálního školství

- V převážné míře z veřejných rozpočtů, snaha o vícezdrojové financování
- Kapitola 333 – 11-12 % celkových výdajů státního rozpočtu
- Výdaje regionálního školství – 65 – 67 % kapitoly, 2010 - snížení
- Normativní financování – jednotkové neinvestiční výdaje (normativy), menší část účelově
- Investiční výdaje nenormativně (vždy zřizovateli)
- Závazné limity objemu mzdových prostředků a limity pro počet zaměstnanců

Neinvestiční výdaje na Rgš

NIV celkem v tis. Kč	MP v tis. Kč	odvody v tis. Kč	ONIV v tis. Kč	Limit PZ
83 231 526	56 129 274	20 194 311	6 907 941	217 687

V jednotlivých normativních kategoriích je vývoj výkonů následující:

3 – 5	nárůst o	15 170 dětí,	tj. o	5,19 %
6 – 14	pokles o	22 226 žáků,	tj. o	2,62 %
15 – 18	pokles o	7 430 žáků,	tj. o	1,85 %
19 – 21	nárůst o	507 studentů,	tj. o	3,46 %
3 – 18 v KZÚV	pokles o	53 lůžek,	tj. o	1,05 %

Republikové normativy (2010)

	NIV celkem Kč/žáka	MP vč. odvodů Kč/žáka	ONIV NÁHRADY Kč/žáka	ONIV PŘÍMÉ Kč/žáka	Limit PZ Z./1000ž
3 – 5	39 858	39 510	120	228	138,481
6 – 14	46 747	45 999	140	608	127,285
15 – 18	54 495	53 638	165	692	145,913
19 – 21	47 351	46 793	145	413	115,769
3-18 let v KZÚV	222 527	220 668	681	1 178	705,620

	Výkony 09/10	NIV celkem v tis. Kč	MP vč.odvodů v tis. Kč	ONIV NÁHRADY v tis. Kč	ONIV PŘÍMÉ v tis. Kč	Limit PZ
3 – 5	307 260,0	12 246 773	12 139 844	36 872	70 057	42 550
6 – 14	824 881,5	38 560 735	37 943 725	115 481	501 529	104 995
15 – 18	404 804,0	22 059 793	21 712 876	66 792	280 125	59 066
19 – 21	15 160,0	717 848	709 384	2 199	6 265	1 755
3-18 let v KZÚV	4 982,0	1 108 631	1 099 368	3 393	5 870	3 515
RgŠ ÚSC celkem	1 557 087,5	74 693 780	73 605 197	224 737	863 846	211 881

Republikové normativy

Věková kategorie	2005	2006	2007	2008
3-5	33 284	34 478	36 183	37 096
6-14	35 641	37 907	41 542	43 199
15-18	46 650	48 414	50 775	52 512
19-21	39 880	41 848	43 905	44 954
3-18 v KZÚV	-	177 592	186 905	210 262

Zdroj: Rozpočet resortu školství, kapitola 333-MŠMT státního rozpočtu České republiky, za roky 2005, 2006, 2007 a 2008.

Krajské normativy

- Vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativech
- Vlastní soustava normativů NV/1 výkon v jednotlivých oborech, typech, druzích škol...(vyhláška MŠMT)
- Soukromé školy – stanoveno MŠMT

Krajské normativy

- Jednotka výkonu
- **Ukazatele rozhodné pro stanovení krajských normativů**
 - průměrný počet jednotek připadajícího na 1 pedagogického pracovníka (N_p)
 - průměrný počet jednotek připadajícího na nepedagogického pracovníka (N_o)
 - Průměrné měsíční výše platu pedagogického pracovníka (P_p)
 - Průměrné měsíční výše platu nepedagogického pracovníka (P_o)
 - Průměrné roční výše ostatních neinvestičních výdajů ze státního rozpočtu připadající na jednotku výkonu (ONIV)

Financování soukromých škol

- Školský zákon neobsahuje pojem soukromá škola
- Právní formy (1995 ops, 2004 špo)
- **Zařazení do školského rejstříku!**
- Financování neinvestičních výdajů + běžných provozních neinvestičních výdajů x Investiční výdaje – zřizovatel
- Smlouvy s KÚ, čtvrtletně
- Normativy stanoveny MŠMT (+ příplatky na žáky se SVP)
- Zákon o poskytování dotací soukromým školám (Zákon 306/1999 Sb.)
- Základní x zvýšená dotace
- http://www.msmt.cz/uploads/soubory/Normativy_soukromych_skol/Priloha_Normativy_soukromych_skol_na_rok_2010.pdf

Základní a zvýšená dotace vyjádřená procentními podíly z normativů pro soukromé školy

Druh školy	Základní dotace	Zvýšená dotace
Mateřské školy	60 %	100 %
Základní školy	60 %	100 %
Střední školy	60 %	90 %
Vyšší odborné školy	60 %	90 %
Speciální školy* a střední školy poskytující střední vzdělání	80 %	100 %
Ostatní školy a školská zařízení	50 %	80 %
Instituce ústavní výchovy	80 %	100 %

* tj. školy uskutečňující vzdělávací programy pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením a základní školy speciální

Finanční podpora rodin

- Zdravotní pojištění do 26 let hrazeno státem.
- Přídavky na dítě – na základě příjmové situace a věku dítěte.
- Sleva na dani
- Slevy na žákovském (studentském) jízdném (6-15 let 37,5 %, 15 – 26 let nejvýše 75 %).
- Žákům prvních ročníků – základní školní potřeby v hodnotě 200 Kč (žákům se spec potřebami)
- Bezplatné poskytování učebnic (Seznam učebnic).

Děkuji za pozornost.